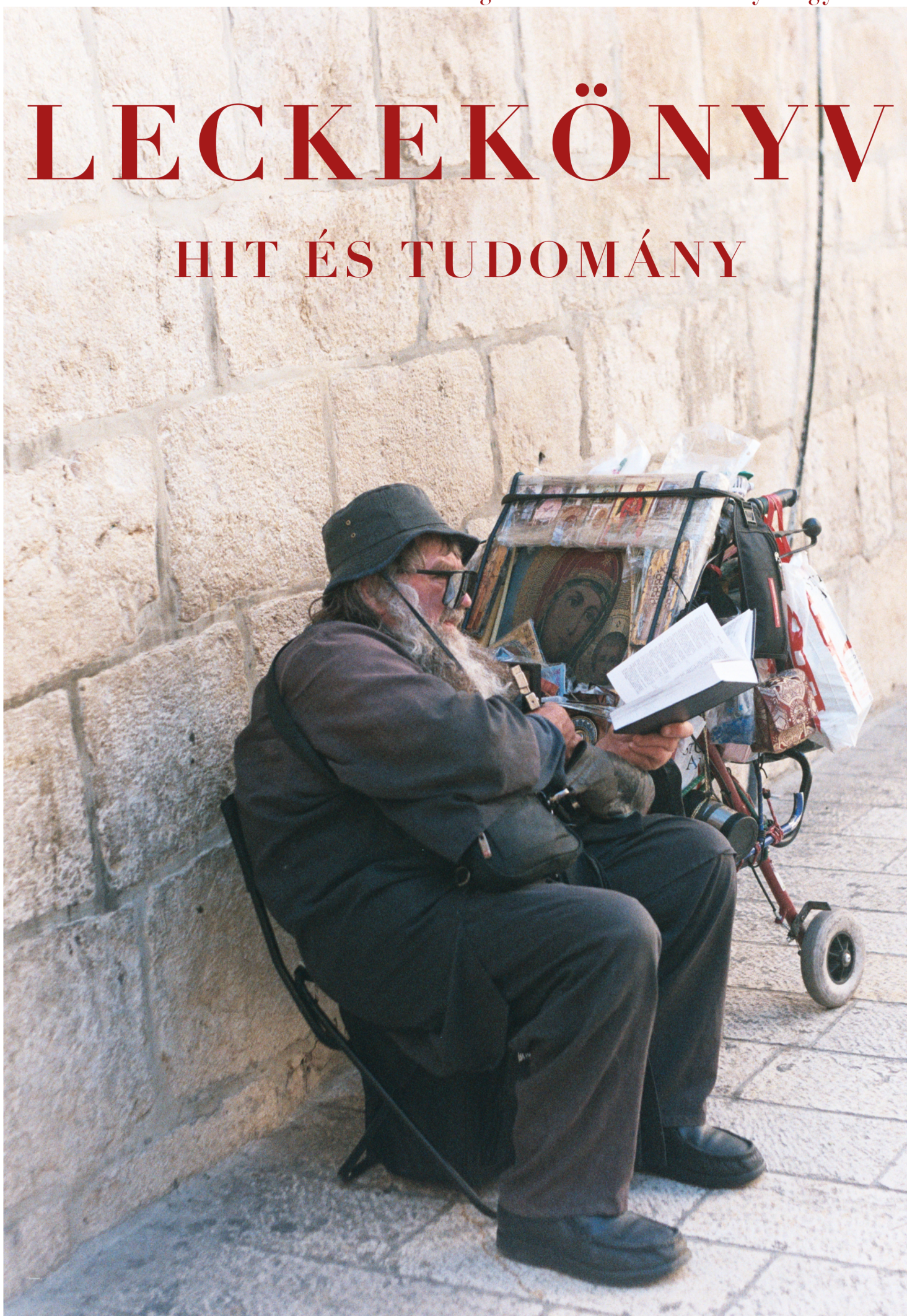

LECKEKÖNYV

HIT ÉS TUDOMÁNY

Megújult a Leckekönyv!

A 2019/20-as tanév Hallgatói Önkormányzata úgy döntött, nem szeretnék megszakítani azt a sokéves hagyományt, hogy minden évben át-alakítsák ezt az újságot. Így a Leckekönyv idén is tartalmi és design változásokon megy át. Viszont az eddigiekkel ellentétben ez a változás nem egy évre szól. Szeretnénk ha a tanév végére egy olyan újságot tudnánk kialakítani, melynek szerkesztési elvei, akár egy egész generáción át tarthatók. Reméljük, hogy ez sikerül, viszont ehhez kedves Olvasóink segítségét is kérnünk kell. Bármilyen visszajelzéssel vagy ötlettel nyugodtan írjanak a

leckekonyvszerkesztoseg@googlegroups.com

e-mail címre.

Ráadásul történt egy másik, lényeges változás is az újság szerkesztő bizottságában. Ettől a lapszámtól a Melanchthon Szakkollégium is része a Leckekönyvnek, így a cikkek felét ők írják majd a közös tematika alapján. Ettől a változástól nem csak azt reméljük, hogy egy adott kérdésben többféle ember véleményét olvashatjuk, hanem azt is, hogy az EHE hallgatók és az ETO lakók egy szorosabb közösséget is kialakíthatnak. Isten áldását kérem erre a munkára, hogy hozzá méltóan elvégezhessük azt!

Szakra Benedek
Szerkesztő

A természettudományok és a teológia:

eltérő eszközök az egységes cél érdekében

„A természettudománynak szabad keze van azon a világon túl, amit a teológiának a Teremtő műveként kell leírnia. A teológia pedig szabadon mozog és kell is mozognia ott, ahol a természettudomány már eléri határait.”

Ezzel a mondattal, amelyet Karl Barth írt le dogmatikájában, sokan egyetértenek. Ezek szerint a világot fel kell osztanunk két részre, az egyikben a természettudományok, a másikban a teológia segítségével lehet tájékozódni, és amennyire csak lehet, a kettőt el kell határolni egymástól. Kényelmes megoldás, mert egyik világ értékeit és eredményeit sem kell összeütközésbe hozni a másikéval, hiszen a két szuverén, egymástól elkülönülő birodalom, saját határain belül is elég munkát ad a szakembereknek. Tudósoknak az egyik, teológusoknak a másik oldalon.

A vitathatatlan kényelmi szempontokon túl azonban van egy óriási gyengesége is ennek a szemléletnek. Méghozzá az, hogy ha ez a két világ valóban ilyen élesen elválasztható lenne, akkor a kettő között ki kellene tudnunk mutatni a határt ahhoz, hogy értelmesen gondolhassunk továbbra is Isten és a természet világára anélkül, hogy összekevernénk őket. Ám a két birodalom határa gyakorlati, tapasztalati és elvi szempontból is összezsúszik. Nézzünk egy egyszerű példát: mondjuk a vasárnapi ebéd utáni süteményt. Melyik világba helyezük el a süteményt, ha választani kell? Istenébe vagy a természetébe? Ha a két világ tényleg szorosan elkülönül, ha nincs sem átfedés, sem senkiföldje közöttük, akkor például hálát adhatnék a Teremtő jóságáért amiatt, hogy a testet éltető étel ilyen örömet is okozhat. De szigorúan tilos lenne, sőt eszembe sem juthatna arra gondolni, hogy a süteményhez felhasznált gabonát bizonyos előnyös tulajdonságaira nézve valakik nemesítették, mások

végiggondolták tápértékét, vagy elemezték a benne levő töltelékét abból a célból, hogy sütés közben se keletkezzenek benne káros, mondjuk rákkeltő anyagok. Ugyanez igaz fordítva is. Aki nem venné észre, hogy a megfelelő étel örömet is okozhat, mert csak az elkészítési eljárásokkal, az összetevők analízisével vagy az alkotóelemek élettani hatásával foglalkozik, az valami olyat veszítene el, ami pedig közvetlenül hozzájárulna (már nem az étel, hanem) az élet alaposabb ismeretéhez és ezáltal szeretetéhez.

A példákat vég nélkül folytathatnánk. Felidézhetnénk a környezetkárosító (mű)anyagok tömeges használatát, az orvosi kezelés és a gyógyszerek elfogadását, a bioetika olyan kérdéseit mint az állatok tartásának körülményei és a szintetikus biológia, vagy William Paley híres órahasonlatát az emberi szem csodálatos működéséről. Mindegyik esetben észre kell venni, hogy nem lehet csak az egyik vagy csak a másik dobozba tenni őket. Ahogyan bánunk a világgal, amilyenné alakítjuk, amit létrehozunk benne, az minden kis lépésben elválaszthatatlanul összekapcsolódik a miért kérdésével. Aki részletesebben ismeri egy gyógyszer hatásmechanizmusát, többet és jobban csodálkozhat a teremtés csodáin és sokkal részletesebben fejezheti ki háláját. Aki elfogadja, hogy az emberi szem nem egyik pillanatról a másikra teremtett ott az ember arcán, hanem hosszú fejlődést követően vált csodálatosan összetett egységgé, az nem egyszerűen Isten teremtő nagyságáért adhat hálát, hanem minden olyan fejlődési szakaszban megcsodálhatja a Teremtő bölcsességét, amikor a fejlődés iránya másként is alakulhatott volna. Nem helyes elválasztani egymástól a hogyan és a miértet abban az értelemben, hogy a teológia ismeri a választ a miéltre, a természettudományok dolga pedig a hogyan kiderítése. Az élet sokszínűségének hogyanjai ugyanis közvetlenül alkotják a miértnek tartalmát.

A világ egyszerű kettéválasztásának programjával szemben a legtöbb szakember Ian G Bar-

bour (+2013) tipológiáját fogadja el és használja fel, aki a természettudományos és a vallásos hit alapú megismerésnek négy esetét különbözteti meg. Ezek a konfliktus, a függetlenség, a párbeszéd és az integráció. Ez a négy modell a valóságban legalább annyira elkülönül egymástól, mint amennyire eltérő történeti példákat lehet rájuk említeni. A tipológiában szereplő négy, sok tekintetben egymásnak ellentmondó modell egyik feladata mégis az lehet, hogy emlékeztessenek minket a világ végső egységére, mely Isten naponta megújuló ajándékainak mindennapi színtere mindannyiunk számára.

Béres Tamás

Miben fogunk élni?

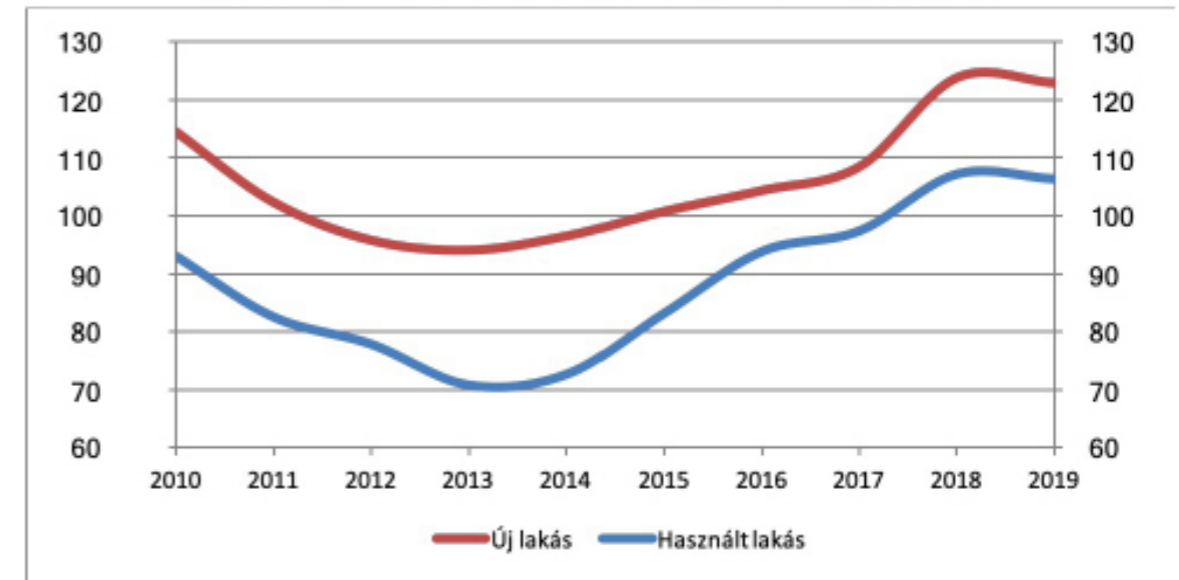
Nap mint nap érkeznek a hírek a lakás- és albérletárak rohamos emelkedéséről. Csak hűledezünk látva a nagy számokat... Hasonló, bár jóval kellemesebb érzés, amikor a bérnövekedésekről jönnek ki impozáns növekedési adatok. Ez felveti azt a kérdést, hogy mégis hogy állunk? **Tudunk venni saját lakást, vagy egyáltalán meg tudjuk fizetni majd az albérletet?**

A lakások áráról egész sok adat áll rendelkezésünkre. Pár év csúszással utcaszinten elérhetőek az átlagos négyzetméterárak, azok szórása és az adott évi kereskedett mennyiség a KSH adattárából. Emellett a hírekben rendszeresen találkozunk az ingatlan.com és más közvetítő portálok nem-hivatalos, illetve a KSH és az MNB hivatalos, lakásokra vonatkozó jelentéseinek kivonataival. Ezek szerint az igazán dinamikus áremelkedés 2015-től indult meg. A legfrissebb adatok alapján országosan a használt lakások négyzetméterára 267 ezer forint, ami 2014 óta 73%-os árnövekedést jelent. Ugyanez az adat Budapestre vonatkozólag 586 ezer forint, ami 2014 óta 144%-os árnövekedést jelent. Új ingatlanok esetén hasonló a helyzet. Az országos átlag 472 ezer forint (61%-os növekedés 2014-hez képest), a budapesti 706 ezer forint (98%-os növekedés 2014-hez képest).

A budapesti ingatlanok ára tehát az országos átlagot jócskán meghaladó mértékben nőtt, amivel kapcsolatosan már a jegybank is figyel-

meztetést adott ki, mely szerint „jelentősen megnőtt a fővárosi lakások túlértékelttségének kockázata” (MNB: Lakáspiacei jelentés 2019 május). Ez jegybankárosan kifejezve annyit jelent, hogy ők nem ajánlják Budapesten a lakásvásárlást. A túlértékelttség azonban több szempontból is magyarázatra szoruló fogalom. Mihez képest túlértékelt? Az elemzőktől általában érkező egyszerű, de nem annyira hasznos válasz szerint a fundamentumokon alapuló értékéhez képest. Ez konkretizálva annyit jelent, hogy az ingatlanoknak van egy elképzelt optimális ára, amit meghatároz többek között az ingatlanok szükségessége (az ingatlanok iránti kereslet), az adott régió gazdasági helyzete (jelenlegi jövedelmek és jövőbeli fejlődési lehetőségek), a lakáshitelhez jutás lehetősége és annak költségei (főként kamat), illetve a lakások előállításának költsége (építőanyag ár és ingatlanpiaci bérek). A folyamat következő lépcsőfoka pedig a magánlakások bérleti díjának kialakulása. Ez főként az ingatlan áráról és a piacon elérhető kamatoktól függ (például állampapírok kamatai) olyan elven, hogy egy lakását kiadó magánszemély ugyanannyit keressen, mint ha ugyanazt az értéket állampapírba fektette volna. Ennél azért szokott magasabb lenni a lakdíj, mert egyrészt a tulajdonos kockázatot vállal egy elbérelővel (lopás, pereskedés...), másrészt az ingatlanoknak van likviditási költsége, ami annyit jelent, hogy nem egyszerű és nem költségmentes az ingatlanok megvétele, eladása, cseréje.

A Jövedelemhez viszonyított lakásárak Budapesten

Forrás: KSH adatai alapján saját számítás

*Megjegyzés: 2019-re vonatkozólag az 1. negyedéves adatok állnak rendelkezésre

Ahogy az az ábrán is látszik, a lakásárak a jövedelemhez viszonyítva is jelentős mértékben nőttek. Míg egy használt átlagos lakást Budapesten 2014-ben még 6 évnnyi jövedelemből meg lehetett vásárolni, addig az a szám 2018-ra 9 évnnyi jövedelemre nőtt. Ugyanez az új ingatlanok esetén 8 évnnyi jövedelemről több, mint 10 évre nőtt mára. Ez azt mutatja számunkra, hogy az ingatlanárak növekedését nem csak a bérek növekedése hajtotta, hanem más tényezők is. Az egyik legfontosabb hajtóerő az alacsony kamatszint, vagy ahogy a közgazdászok mondják: laza monetáris politika. A jegybank (MNB) elsődleges célja az árstabilitás elérése, ami esetünkben annyit jelent, hogy azt próbálja elérni, hogy minél közelebb legyen az infláció a 3%-hoz. Ehhez az egyik legfontosabb eszköze az alapkamat, amivel hatást tud gyakorolni az általános kamatkörnyezetre. Ha válság van, mint például 2009-ben, akkor kevesebbet fogyasztanak az emberek, amit a cégek az árak csökkentésével próbálnak fokozni, ami deflációhoz vezet. Ezt a jegybank úgy ellensúlyozza, hogy leviszi a kamatokat, így a cégek olcsón jutnak forráshoz, beruháznak, ezzel jól fizető munkát adva az embereknek, akik ezt követően sokat tudnak fogyasztani, amire a cégek úgy reagálnak, hogy felviszik az áraikat, amire reagál a jegybank és felviszi a kamatokat. Ebből a folyamatból látszik, hogy a jegybanknak nem

elsődleges prioritás az ingatlanárakra gyakorolt hatását kezelni. Pedig az alacsony kamatkörnyezet arra is hat, mert az emberek olcsón jutnak lakáshitelhez, miközben az állampapírjaik alig kamatoznak, ezért inkább ingatlanba fektetnek, ami felviszi az ingatlanok árát. Ezt bizonyítja a tapasztalat is. 2007 és 2018 között a lakáscélú hitelek átlagos hitelköltsége és a budapesti reál lakásárak között 78%-os volt az együttmozgás, míg a legutóbbi kedvezőbb kamatozású államkötvények bevezetése óta az ingatlanár növekedés megállni látszik.

A másik legfontosabb kiváltó ok az építőanyagok árának növekedése. Ez azért lényeges, mert egy új lakás építési árának megközelítőleg 2/3-a az alapanyag, és 1/3-a a bérköltség. 2014 óta az építőanyag árak 16%-ot nöttek Magyarországon, míg az európai átlag csak 4% volt. Ennek oka, hogy a hazai építőanyag gyártók nem voltak felkészülve a fokozódó anyagigényre, így nem (csak) gyártási mennyiséget növeltek, hanem jelentős mértékben árat.

Végül talán a legfontosabb ok az alacsony építésszám. Míg a 2000-es években Budapesten átlagosan 9 ezer új lakás épült, addig ez a 2010-es évekre átlagosan 3 ezer alá csökkent. Az elmúlt évek kedvezőbb építésszámai azonban rossz jövőbeli kilátásokkal kecsegtetnek, mert a most érvényben lévő kedvezményes (5%) lakáspiacei ÁFA-t visszaemelik 27%-ra. A növekvő árak,

a célzott támogatások (például CSOK) és a kedvezőnek tűnő környezet ellenére visszafogott lakásépítési számokat gyakran az építőipari munkások nyugatra vándorlásával szokták indokolni. Ezt azonban az elérhető adatok nem igazolják. A KSH adatai alapján az építőipari foglalkoztatottak a 2010 utáni átlagban mindössze 12%-kal vannak kevesebben, mint a 2000-es években. Ennél sokkal jelentősebb problémát okoz, hogy az ingatlanpiaci beruházások nem a lakásépítésben csapódnak le. Helyette sokat nőtt az irodaépítések, logisztikai telephelyek és állami látványberuházások aránya. Míg például 2008-ban még a lakásépítés tette ki az ingatlanpiaci beruházások felét, addig ez a 2010-es években átlagosan csak a negyede volt. Összességében tehát valóban szokatlanul dinamikus drágulás volt tapasztalható az ingatlanpiacon 2014 után a bérekhez viszonyítva is. Ennek fő okai az építőanyagárak növekedése, az

alacsony kamatkörnyezet, a növekvő gazdaság és az állami beruházások. Az építőanyag gyártók kapacitásnövelésében nem történt jelentős előrelépés. Az alacsony kamatkörnyezet várhatóan (és az MNB kommunikációja szerint) tartós lesz. A gazdasági növekedés, a logisztika és (irodai jellegű) szolgáltatás kilátásai rekordokat döntögetnek. A nagy állami beruházások jövőbeni magas szintje pedig főként a Paks2 és a Budapest–Belgrád vasútvonalon áll, amelyek jelenleg biztosnak tűnnek. A helyzetet ilyen módon elemezve véleményem szerint nem lenne meglepő az ingatlanárak jelenlegi megtorpanás utáni újabb dinamikus növekedése.

Fazekas Bence: *A Melanchthon Szakkollégium első diákelnöke. A budapesti Corvinus Egyetemen szerzett diplomát gazdaság és pénzügy-matematikai elemzés szakon. Jelenleg mesterszakos tanulmányait folytatja, emellett a Gazdasági Kutatóintézet munkatársa.*

Áhítat

Lk 12,33: Adjátok el vagyonotokat, és adjátok alamizsnául, szerezzetek magatoknak el nem avuló erszényeket, el nem fogyó kincset a mennyben.

Az október havi igében Jézus radikális tanítása kerül elénk, melyben szétszított vagyonról esik szó. Eszünkbe juthat erről a Gazdag Ifjú története /Mt 19,16-28/, melynek végén Jézus hasonló módon fogalmazza meg elvárását a fiatal ember felé, aki korábban még büszkén állította magáról, hogy az isteni törvényeket, parancsolatokat: „... megtartottam ifjúkorom óta.” Egy apokrif iratban, a Nazireusok Evangéliumában két gazdag is színre lép. Itt Jézus az alábbiakat veti az egyik gazdag szemére: „Hogyan mondhatod, hogy megtartottad a törvényt és a prófétákat? A törvény ugyanis ezt írja: szeresd embertársadat, mint önmagadat!” Tehát joggal kell gyanakodva fogadnunk a gazdag ifjú válaszát. Ebben a farizeusi elbizakodottság példáját is láthatjuk, mely képes odáig is elmenni, mint a farizeus és vámszedő példázatának farizeusa: „hálát adok neked Uram, hogy nem vagyok olyan, mint az ott!” A „mindezt megtartottam ifjúságomtól fogva!” – egy igen öntudatos kijelentés. Némileg korlátozott embert sejtet, vagy önmagával maximálisan

elégedett, narcisztikus személyiséget. Egy ilyen ember rászolgál arra, hogy hidegzuhany érje, és kibillentsék elbizakodottságából. És innen nézve a dolgokat, Jézus mégsem bizonyul annyira rossz pedagógusnak, vagy lelkigondozónak. Csak - ellentétben a szektavezérekkel – Őt nem a pénz érdekli, hanem az ember. Igyekszik mindig olyan impulzust adni, mely egy egész életre szóló feladata lehet annak az embernek, akit a sors mellésodort. És ahogy Péter a sánta meggyógyításánál mondja: „Ezüstöm és aranyam nincsen, de amim van azt adom neked...” /Apcsel 3,7/ Úgy mi is azt adhatjuk a másiknak, amink van: olyan értékeket, melyek pénzben talán nem is mérhetőek: megértést, türelmet, odafigyelést, segítséget, kölcsönadható tárgyakat, tisztán hagyott közös konyhát és még ki tudja mit... De hogy éppen mi kell a másiknak, azt az aktuális pillanatban kell felismerni. Ebben lehet a konkrét, ránk vonatkozó üzenetet megtalálni: Jézus mindig az ittben és mostban nyilvánul meg számunkra. Mindig az adott pil-

lanat megragadására hív: Minden napnak elég a maga baja: Most van itt a kegyelem ideje! Most van itt az Isten Országa! És ez a jelen-idejűség, Isten Országának ez az itt-jében és most-jában Jézus bennünket is megszólít:

„Jézus az evangéliumok szerint sok követőjétől kérte, hogy hite kifejeződéséért kockázatot vállalva és egy meghatározott cselekedet iránti elkötelezésben nem csupán belsőleg, hanem külsőleg is mondjon le tekintélyéről, érvényesüléséről és a vagyon nyújtotta biztonságról.” /Karl Barth

Réz-Nagy Zoltán

Ateista filozófia

“Az ateista filozófia-professzor arról beszél a tanítványainak, mi a problémája a tudománynak Istennel, a Mindenhatóval. Megkéri az egyik új diákját, hogy álljon fel és a következő párbeszéd alakul ki:
Prof: – Hiszel Istenben?
Diák: – Teljes mértékben, uram.
Prof: – Jó-e Isten?
Diák: – Természetesen.
Prof: – Mindenható-e Isten?
Diák: – Igen.
Prof: – A bátyám rákban halt meg, annak ellenére, hogy imádkozott Istenhez, hogy gyógyítsa meg. Legtöbbünk törekedne arra, hogy segítsen másokon, akik betegek. De Isten nem tette ezt meg. Hogyan lehetne akkor jó Isten? Hmm?
A diák hallgat.
Prof: – Erre nem tudsz választ adni, ugye?
Kezdjük előlről, fiatal ember. Jó-e Isten?
Diák: – Igen.
Prof: – Jó-e Sátán?
Diák: – Nem.
Prof: – Honnan származik Sátán?
Diák: – Istentől?
Prof: – Így van. Mondd meg nekem, fiam, van-e bűn ebben a világban?
Diák: – Igen.
Prof: – A bűn mindenhol jelen van, nemde?
Diák: – Igen.
Prof: – És Isten teremtett mindent. Így van?
Diák: – Igen.
Prof: – Tehát ki teremtette a bűnt? – A diák nem válaszol.
Prof: – Vannak-e betegségek? Erkölcstelenség?

Gyűlölet? Csúfság? Mindezen szörnyű dolgok léteznek ebben a világban, ugye?
Diák: – Igen, uram.
Prof: – Tehát, ki teremtette mindezeket?
A diák nem felel.
Prof: – A tudomány állítása szerint öt érzékünk van, melyekkel felfogjuk és megfigyeljük a dolgokat magunk körül. Mondd meg nekem, fiam! Láttad-e már valaha Istent?
Diák: – Nem, uram.
Prof: – Mondd meg nekünk, hallottad-e már valaha a te Istenedet?
Diák: – Nem, uram.
Prof: – Érezted-e már valaha a te Istenedet, megízlelted-e a te Istenedet, vagy érezted-e már a te Istened illatát? Különben is, volt-e már valamilyen kézzelfogható tapasztalatod Istentről?
Diák: – Nem uram, attól tartok nem.
Prof: – És mégis hiszel benne?
Diák: – Igen.
Prof: – A tapasztalati, igazolható, bemutatható bizonyítékok alapján a tudomány kijelenti, hogy a te ISTENED nem létezik. Na erre mit mondasz, fiam?
Diák: – Semmit. Nekem „csak” HITEM van.
Prof: – Igen. A hit. Pontosan ezzel van problémája a tudománynak.
A professzor ezzel befejezettnek tekintette volna a szemléltetést, de a diák nem mozdul.
Diák: – Professzor úr, kérdezhetek valamit?
Prof: – Persze, kérdezz csak.
Diák: – Professzor úr, létezik-e a hő?
Prof: – Igen.
Diák: – És létezik-e a hideg?

Prof: – Igen.

Diák: – Nem, uram, téved! Nem létezik!

Az események ezen fordulatára az előadóterem elcsendesedik.

Diák: – Uram, lehet sok hőnk, még több hőnk, túlhevíthetünk valamit, vagy még annál is jobban felhevíthetjük, lehet kevés hőnk, vagy semennyi hőnk. De nem lesz semmink, amit hidegnek hívnak. -273 fokkal tudunk nulla alá menni, ami a hő nélküli állapotot jelenti, de annál lejjebb nem mehetünk. A hideg nem létezik. A hideg szót a hő nélküli állapot jellemzésére használjuk. A hideget nem tudjuk lemérni. A hő: energia. A hideg nem az ELLENTÉTE a hőnek uram, hanem a HIÁNYA.

Az előadóteremben ekkor már egy gombostű leejtését is meg lehetne hallani.

Diák: – És mi van a sötétséggel, Professzor?

Létezik-e a sötétség?

Prof: – Igen. Hogyan beszélhetnénk AZ éjszakaról, ha nem lenne sötétség?

Diák: – Ismét téved, uram. A sötétség valaminek a hiányát jelzi. Lehet kis fényünk, normális fényünk, nagy erejű fényünk, villanó fényünk, de ha sokáig nincs fény, akkor nincs semmi, S azt hívjuk sötétségnek, így van? De a valóságban a sötétség nem létezik. Ha létezne, még sötétebbé tudnánk tenni a sötétséget, nemde?

Prof: – Tehát, mire akarsz utalni mindezzel, fiatalember?

Diák: – Uram, azt akarom ezzel mondani, hogy a filozófiai eszmefuttatása hibás.

Prof: – Hibás? Meg tudod magyarázni, miért?

Diák: – Uram, ön a kettősségek talaján mozog. Azzal érvel, hogy van az élet, utána pedig a halál, van egy jó Isten és egy rossz Isten. Az Istenről alkotott felfogást végesnek tekinti, mérhető dolognak. Uram, a tudomány még egy gondolatot sem tud megmagyarázni.

Elektromosságot és mágnesességet használ, de sohasem látta egyiket sem, arról nem is szólva, hogy bármelyiket is megértette volna. Ha a HALÁLT az ÉLET ellentétéként vizsgáljuk, akkor tudatlanok vagyunk arról a tényről, hogy a halál nem létezhet különálló dologként. A halál nem az élet ellentéte, hanem annak hiánya! És most mondja meg nekem, professzor: Ön azt tanítja a diákjainak, hogy a majmoktól származnak, így van?

Prof: – Ha a természetes evolúciós folyamatra

célzol, akkor természetesen igen.

Diák: – Látta-e már valaha az evolúciót a saját szemével, uram?

A professzor megrázza a fejét.

Diák: – Mivel eddig még senki sem látta az evolúciós-folyamatot végbemenni, sőt azt sem tudja bizonyítani, hogy ez egy folyamatos történés, azt jelentené mindez, hogy Ön a saját véleményét tanítja, professzor? Akkor ön nem is tudós, hanem prédikátor?

Nagy zajongás támad az osztályban.

Diák: – És csak egy utolsó kérdést engedjen meg, professzor úr. Van-e valaki az osztályban, aki látta már valaha az Ön agyát?

Az osztály nevetésben tör ki.

Diák: – Van-e itt valaki, aki hallotta már a Professzor agyát, érezte, megérintette azt, vagy érezte az illatát? – Mivel nem érkezik válasz, a diák folytatja: – Úgy tűnik, senki sem tette. Tehát, a tapasztalati, állandó, kimutatható bizonyítékok megalapozott szabályai szerint a tudomány kimondja, hogy önnek nincs agya, uram. Ne vegye tiszteletlenségnek, uram, de hogyan adhatnunk így bármilyen hitelt az előadásainak?

A teremben síri csend. A professzor a diákot nézi, arca kifürkészhetetlen.

Prof: – Azt hiszem, a hit alapján kell elfogadnod, fiam.

Diák: – Erről van szó, uram! Ember és Isten között is a HIT a kapcsolat. És ez mindennek a mozgatója és éltetője!

A diák neve Albert Einstein volt.”

Régi anekdota

Keresztény újgazdagok az ókorban

Nagy hírverést kapott a Seuso-kincs visszavásárlása, nem indokolatlanul. A kincslelet méltó helyre került: jelenleg a Nemzeti Múzeum állandó kiállításán látható. A 14 edény, a rézüst és a négy lábú állvány (quadripus) történetéről sokat lehetne mesélni. Akár a 20. századi tragédiájára, Sümegh József halálára és a feketepiacon eltűnt edényekre gondolunk, akár a 4. századi történetére, Seuso fényes udvartartására. A művészettörténetet kedvelőknek érdemes a hónapunk alá csapni egy Kerényi vagy Trencsényi-Waldapfel-féle mitológiát és az edények előtt megállva belelapozni a több ezer éves történetekbe. Szinte megelevenedik előttük a tálakon ábrázolt Akhilleusz, a furfangos Odüsszeusz, Dionüszosz és a bakkhánsnők vagy Meleagrosz drámai története, a reménytelenül szerető Phaidra alakja, Hippolitosz erkölcsi tisztasága és még hosszan lehetne sorolni az istenek és hősök történeteit...

Van azonban egy apró jel a Seuso-kincs emblemikus darabján, a nagy Seuso-tálon, amely sokkal inkább kapcsolható a keresztény kultúrkörbe, mint a görög mitológiába. Egy krisztogramról van szó, amelyet az ezüstműves mester a tál központi helyére, a felirat kezdő írásjeleként helyezett el. Ez az egyetlen ábrázolás számos találgatásra adott okot, hiszen az egyetlen keresztény motívum a teljes Seuso-kincsben.

Bár egyes szemtanúk szerint a szerb-libanoni műkincskereskedő svájci banktrezorjában elrejtve még van egy tál, amelynek közepében egy nagy Constantinus ábrázolás és egy krisztogram látható. Erre a visszaemlékezéseken kívül azonban nincs semmilyen bizonyítéka sem a nyomozóknak, sem a régészeknek. Feltételezhető, hogy a teljes kincs kb. 248 darabból

állhatott, amibe beleszámolták a régészek a kisebb ezüstartyákat is, mint a kanalak, egyéb kiegészítők stb. Ha előkerülne a Constantint ábrázoló tál, akkor biztosabban köthetnénk Seusót a kereszténységhez. Egyelőre azonban az apró krisztogramból tudunk következtetni az egykori hitvilág Janus-arcúságára.

A krisztogram és a sztaurogram

A Konstantini fordulattól (niceai zsinat, 325) a Krisztus monogramok felkerültek az edények, ötvösmunkák díszítőelemei közé, a katonák a sisakjaikra tették és sokszor a sírkövekre is bevészték a jelet. Persze nem kellett ahhoz kereszténynek lenni, hogy valaki higgyen a betűkombinációk bajelhárító erejében, a pogányok győzelmi jelként, mitikus erővel bíró ábrázolásként tekintettek a krisztogramokra. Bár Nagy Konstantin maga is ingadozott a két vallási rendszer között, fiai keresztény neveltetést kaptak.

A kincs kora

A Seuso kincset azonban valamivel nagy Konstantin után, a 4. század derekára datálják, amikor éppen egy pannoniai császár ült a római trónon, I. Valentinianus. (364–375). Ez az időszak a vallási bizonytalanság kora volt. A történetíró, Ammianus feljegyzéseiből tudjuk, hogy a császár, amellet, hogy támogatta a keresztényeket, megőrizte a római főpapi ponti-

fex maximus címet is.

Egy úgazdag réteg felemelkedése

A politika történetében bevett gyakorlat, hogy az új vezető, a hatalma megszilárdítása érdekében a saját embereivel veszi körül magát. Ezt tette a római szenátus számára idegen Brigetióból (Szőny) származó Valentinianus is, aki talán egykori gyerekkori barátját, a szintén Pannoniai Viventiust tette meg Róma kormányzójának, a pannóniai ügyeket pedig másik barátjára, Seusóra bízta. Az újonnan felemelt tisztségviselőknél (akiknek családja feltételezhetően germán eredetű volt) azonban be kellett bizonyítaniuk, hogy vannak ugyan olyan gazdagok és ugyan olyan műveltek, mint a római szenátori rend. A Seuso-kincs pedig éppen ezt a célt szolgálja: méretével elkápráztatja a Seusóhoz látogató arisztokrata vendégeket és bemutatja

előttük, hogy Seuso igen gazdag. Az edények ezüst-tükröfelületein a mitológiai alakokat látva pedig a gazdag és kedélyes háziúr felcsillanthatta antik műveltségét, a görög mitológiában való jártasságát is.

A kincs tehát a reprezentatív látogatásokkor került elő és tulajdonképpen egy újonnan felemelkedő réteg hatalmi legitimációját szolgálta. Ezt még jobban alátámasztja, hogy valószínűleg maga a császár volt az ajándékozó, aki figyelt arra, hogy Seuso keresztény és pogány vendégeit egyaránt elkápráztathassa kincseivel, ahogy ma – a múzeum tárlatát járva – bennünket is.

Juhász Zoltán András: *A Melanchthon Evangélikus Szakkollégium hallgatója, a Magyar Nemzeti Múzeum tárlatvezetője. Az ELTE BTK történelem–magyar szakán tanul.*

9. oldal/1: A krisztogram a tálon lévő disztichon formájú felirat kezdő és egyben záró írásjeleként kapott helyet.

9. oldal/2: Az I. Valentinianus által veretett aranypénz (solidus), rajta a szőnyi származású Valentinianus császár arcképével.

10. oldal: Lakomaábrázolás a Seuso-tál középső medalionjában. A képen a Balaton-parti villa urát, Seusót és feleségét ábrázolta az ezüstműves mester.

Vélemények 1

Tudomány és hit. Sok ember szerint, ez a két fogalom nem fér meg egymás mellett. Ez sok esetben azért van, mert olyan emberektől hallanak a tudományokról, akik nem tartják fontosnak kiemelni, hogy a kettő nem zárja ki egymást. Gimnáziumban a kémia volt az első természettudományos tárgy, amivel megismerkedtem. Raffai Balázs tanár úr kémia-hittan párosításban tanít. Úgy gondolom ő az élő példa arra, hogy hogyan kell a tudományokkal erősíteni az emberekben a hitet. Biblab program keretében bibliai történeteket illusztráltunk kémiai kísérletekkel.

Sokáig én sem tudtam eldönteni, hogy milyen irányba induljak el az életben. Jelenleg úgy látom, hogy sikerült a horatiusi aranyközép utat megtalálnom az orvostudományokkal. Legnagyobb meglepődésemre, az egyetemen sem találok Istent elutasító és tagadó

Tapasztalataim alapján elmondható, hogy mai életünkben a hit és a tudomány egymástól élesen elváló, szinte szöges ellentétek. Saját nézőpontom szerint viszont szó sincs egymással kibékíthetetlen világképekről, sőt fizikával kapcsolatos tanulmányaim arra vezettek rá, hogy felismerjem: a két álláspont egymást kiegészíti és szorosan összefonódik. A következőkben két olyan esetről számolok be, amelyekben, mint a hívő, ám természettudományokkal foglalkozó, tanárszakos hallgató voltam jelen.

Egyrészt, már a kilencedikes történelemórán is gyakran felmerül a kérdés, hogy a tanuló vajon az evolúció elméletében vagy az Isten által hét nap alatt végbement teremtésben hisz. Szerintem magával a kérdésfeltevéssel van a probléma: talán helyesebb lenne, ha azt a kérdést tennénk fel, hogy miként zajlott le a több milliós éves evolúció egy hét leforgása alatt. A kérdés megválaszolása pedig a fizikában gyakorta hangoztatott álláspontunkat hívja segítségül. Ugyanis, ahogy több más fizikai paramétert, úgy magát az időegységet sem az emberiség definiálta. Az, hogy egy nap 24 órából áll, teljes egészében az „emberi önkény” eredménye; így, ami a Bibliában egy hetet jelent, az természettudományos keretek között akár 4,6 milliárd évként is funkcionálhat.

oktatókkal. Sejttem előadás bevezető része volt az evolúció, amelynél az előadó megállt, és fontosnak tartotta kiemelni, hogy a közhiedelemmel ellentétben, nehogy azt higgyük, hogy ez a bibliai teremtés ellen szól, vagy tagadja. Úgy érzem az egyetemen tiszteletben tartják az emberek személyes hitéletét és biztos vagyok benne, hogy a hivatást gyakorlók között is sok hívő ember van.

Az eddigi életem során nem találok tudomány és a hit ellentéteivel, inkább a kapcsolatait figyelhettem meg. Az orvosi hivatásban pedig elválaszthatatlan párosnak látom őket, ugyanis hivatást nem lehet megerősítés nélkül tanulni és végezni.

Dobri Eszter: *2019 szeptemberétől a Melanchthon Evangélikus Szakkollégium és a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karának hallgatója.*

Másrészt, a hosszabb (mintegy 5 éves), fizikával kapcsolatos tanulmányaim számos olyan csodára vezettek rá, amelyek felnyitották a szemem a hit és tudomány kapcsolatának vonatkozásában. Egyetemi tanáraink, oktatóim közül többen csodálkoztak rá a természet szépségére, s arra, ahogy többek között a fizika leírja őket. Világunk felépítésében persze a véletlen szerepét is kereshetnénk, kezdve a virágok spirális szerkezetétől a kvantummechanikai mikrovilág elképzelhetetlen tapasztalataig. De talán túl szép, hogy igaz legyen! S éppen ezért, erre maga Einstein is rájött: élete végén már erősen hitt Isten létezésében. Lehetséges tehát, hogy a tudomány magas színvonalon történő „üzése, művelése” nem ellehetetleníti, hanem elősegíti a hitet, vallással kapcsolatos ismereteinket, felfogásunkat.

Összegezve, úgy látom, hogy a hit és vallás kölcsönösen segíti a másik elismerését. Ha ezt az álláspontot személy szerint nem is fogadjuk el, legalábbis fel kellene ismernünk azokat a „gócponthoz”, amelyek mentén – talán saját hibáinkból – elcsúszhat vagy egymáshoz simulhat a két álláspont.

Szabó Róbert: *Az ELTE végzős, fizika-történelem tanárszakos hallgatója, a Melanchthon Evangélikus Szakkollégium diákbizottsági alelnöke.*

Rövid frigyem a Fake News-zal

Szeptember közepén volt a Bolyai Műhely nevű önképző körnek (ahova magam is eljárok) az évkezdő hétvégéje Cegléden, ahol a Fake News volt az egyik téma. A tábor végén, vasárnap az egyik csoporttársammal támadt egy ötletünk, miszerint csinálunk egy kísérletet. A kísérlet célja az volt, hogy megvizsgáljuk, vajon mennyire dőlnek be az emberek egy Fake News-nak. A kísérlet a következőképpen zajlott: csináltunk egy képet, melyen én és a megnevezett csoporttársam szerepel és a képen éppen imitálom, hogy megkérem a kezét. Egymás ismerőseinek teljesen ismeretlen volt a másik fél. Megosztottuk Facebookon és megbeszéltük, hogy este csinálunk egy videót, amin értékeljük a tapasztalatainkat.

Biztosan sokan láttatok a videót, de ha mégsem, akkor leírom, hogy a kísérlet nagyon hatásos volt, megannyi lájk és gratuláció, akár kommentben, akár üzenetben, a poszt önálló életre kelt és az említett videó feltöltése után(!) is kaptam gratulációkat. Nagyon sokakat sikerült teljesen átverni a képpel, másokat pedig minimum összezavarni.

A videóval az volt a célunk, hogy szemléltessük mindenkinek, hogy bár sokat beszélünk a Fake News jelenségéről és igyekszünk válogatni (merem remélni) a fogyasztott médiatermékekből, azért nem kivédhető, sőt, ha a többség hihetőnek találja, mi is nagyobb eséllyel hisszük el a dolgot (ami ebben az esetben is történt). A jelenségnek a mechanikáját próbáltuk bemutatni egy ártatlan szituáció megjelenítésével, ami akár hihető lehet, ugyanakkor, ha valaki egy picit is ismeri az életünket, akkor tudja, hogy nem kis mértékű kapkodás kell egy ilyen esemény létrejöttéhez.

Mivel ennek a lapszámnak a témája nagyon is idevág, hadd osszam meg az ezzel kapcsolatos gondolataimat! A technológiai fejlődés egy óriási dolog az ember életében, hiszen kényelmesebbé teszi a mindennapjainkat. Ez a dolog is egy találmány, melyet a leleményes és kreatív ember hozott létre. Ráadásul a huszadik században soha nem látott módon gyorsult el a technológia fejlődése. A század elején megtanultunk repülni, autóval közlekedni és mára eljutottunk

odáig, hogy internetet, okostelefont használunk és másodperceken belül le tudok informálni a facebook-on bárkit, akit akarok. Ijesztő, nemde? Azt gondolom, hogy a legtöbb dolog, amit létrehozunk (kivételektől eltekintve, pl. fegyver), azok önmagukban nem jók, vagy rosszak. Olyanok, ahogyan használjuk őket. Például egy kalapács segítségével házat is lehet építeni, de embert is lehet ölni. Nem a létrehozott dolgoknak van felelősségük, hanem az embernek, aki használja. De teológus környezetben vagyunk, és azt hiszem, hogy mindnyájan tisztában vagyunk vele, hogy az ember eredendően bűnös állapotban él és általában annak megfelelően használja a dolgokat. Elég, ha arra gondolunk, hogy az ipari forradalom hozta el az egyik legnagyobb fejlődést, de a legnagyobb nyomort is az alulfizetett gyermekmunka képében (amely ma is virágzó módszer, például a távol keleten...).

Az internet és a közösségi média is egy olyan lehetőségként indult az emberiség életében, ahol kinyílt a világ és az információ, a tudás és a határokon átívelő kommunikáció bárki számára egy kattintásnyi közelségbe került. Viszont ahogy megannyiszor a történelemben, úgy most sem tudott az ember a felelősségével helyesen bánni. Ha a kommentszekcióra gondolok, akkor leginkább egy toalett képe jut az eszembe. Természetesen a gazdaság és a politika is használja az információ gyors áramlásának lehetőségét és mivel az ingerküszöbünk az egekbe van tolva, egy cikk címével is hatalmas vitákat lehet generálni, vagy óriási hazugságokat lehet elhíttetni emberek tömegeivel, hiszen már végig sem olvassuk a cikkeket.

A kereszténységre mindig úgy tekintettem, hogy a társadalomnak a lelkiismerete kellene, hogy legyen. Ez hol megvalósul, hol nem. Viszont azt gondolom, hogy az egyháznak élni kellene a prófétai küldetésével és fel kellene rá hívni a figyelmet, hogy embereket tudatosan megvezetni az bűn kategória, rá kellene mutatni, hol van a vezető, vagy a társadalom felelőssége, vagy az egyes ember felelőssége. Ez közös felelősségünk!

A technológia már-már önálló életre kelt. Pedig a teremtés rendje az, hogy az ember használja

a dolgokat és ne azok irányítsák az embert. A huszadik századi evangélikus filozófus és eszéta, Hamvas Béla írt egy nagyon fontos esszét az antikrisztusról, amelyet a az önálló életre kelt, „Személytelenel” azonosított. Jelen esetben nem tudok nem párhuzamot vonni a két jelenség között, így a végén inkább csak leírom a címét, hogy megkeressék a NETEN és olvasásuk el, mert elgondolkodtató: Hamvas Béla: Silentium, egyből az első rész.

Tiborcz Dániel

A következő rovatban bemutatjuk partner-szakkollégiumainkat, reméljük, hogy az év folyamán megrendezésre kerülő közös alkalmainkon minél több hallgatóval megismerkedtek majd, és igazán termékeny párbeszéd alakulhat ki a szakkollégiumaink között.

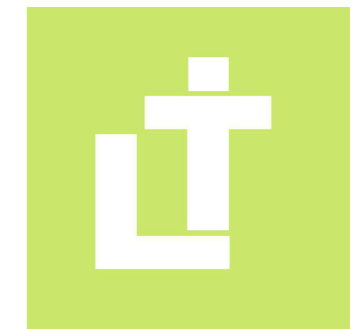
A Joghallgatók Önképző Szervezetét (JÖSz) 2012-ben az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának néhány hallgatója alapította, akik szerettek volna az egyetemi elméletorientált képzés mellett gyakorlati kurzusokat szervezni. Alapítása óta a JÖSz több, mint hetven aktív tagjával, és alumni rendszerével a Kar legnépesebb diákszervezetei között szerepel, és közülük a legdinamikusabb fejlődéstörténetet tudhatja a magáénak. A JÖSz 2019-ben szakkollégiummá vált, és lakhatást is biztosít tagjai számára. A JÖSz alapvetően három pilléren nyugszik: a jogtudomány, a művelődés és a szeretetszolgálat pilléreken, és programjait is ehhez a struktúrához igazítja. A művelődési pillér keretében múzeumlátogatások, kultúrprogramok és kirándulások valósulnak meg; a szeretetszolgálat szervezi a nagy sikerteljes örvendő rendszeres véradást és adománygyűjtést. A szakmai tevé-

„Az internet és a közösségi média is egy olyan lehetőségként indult az emberiség életében, ahol kinyílt a világ és az információ, a tudás és a határokon átívelő kommunikáció bárki számára egy kattintásnyi közelebe került.”

kenység a jogtudományi pillérben két részre oszlik: a kurzusrendszerre és a projektrendszerre. Kurzusrendszerünk keretében a JÖSz tagjai heti-kétheti rendszerességgel megtartott kiscsoportos kurzusokon vesznek részt, melyet egyetemi oktatók, ügyvédi irodák, államigazgatási szervek és a jog egyéb területeinek képviselői tartanak számunkra. Ezekon a gyakorlati jellegű órákon olyan jogterületekkel ismerkedhetnek meg tagjaink, melyet egyetemi keretek között nem, vagy nem kellő hangsúllyal tanulhatnak meg. A kurzusok kis létszámának köszönhetően informálisabb, workshop jellegű foglalkozásokon sajátíthatják el az őket érdeklő gyakorlati jogi ismereteket. Projektrendszerünk keretében pedig szponzoraink (ügyvédi irodák, szakmai kamarák, államigazgatási szervek, think-tank intézmények) megbízása alapján csoportokban vállalkozunk arra, hogy néhány hónap leforgása alatt a megadott jogi-társadalmi területről egy több, mint százoldalas kutatómunkát készítsünk, valamint egy azt összefoglaló, rövid összefoglaló kiadványt jelentessünk meg. A projektjeink eredményét minden évben előadjuk a JÖSz Konferencián, ahol szponzoraink, oktatók és érdeklődők

Luther Evangélikus Diákotthon és Szakkollégium

A Luther Evangélikus Diákotthon és Szakkollégium Budapest XIII. kerületében található. A kollégiumba az ország minden pontjáról érkeznek olyan keresztény fiatalok, akik a felsőoktatásban vesznek részt. A kollégium 1908-ban nyitotta meg először kapuit, ekkor Luther Otthon néven. Azonban, az ötvenes években ezt bezárták, és újra csak 1990-ben nyílik meg, immár a mai épületében, egy régi laktanya helyén. Ekkor ez egy középiskolai fiúkollégiumként üzemel. 1995-től kezdve főiskolai/egyetemi kollégiummá válik, majd a 2000-es évektől felmenő rendszerben bevezetik a szakkollégiumot. A szakkollégiumi munka folyamatosan folyik mind a mai napig, kisebb-nagyobb megszakításokkal. 2018-ban a szakkollégiumot ismét kötelezővé teszik, és felmenő rendszerben kezd újra életerőre kapni. Minden felvételt nyert hallgatónak kötelező a részvétel a szakkollégiumi programokban, melynek három fajtája van: látókörbővítő, vallásismereti és egy hosszabb (5-6 alkalmas) kurzus. A szakkollégiumi előadások témáját a szakkol-

jelenlétében prezentációkkal foglaljuk össze kutatómunkánk eredményét. Évente megszervezzük továbbá nagyszabású, politikai-közéleti vitasorozatunkat, az Atomvítát. Ezen a rendezvényen a közéletet aktuálisan tematizáló, megosztó témákban hívunk meg politikusokat, vagy elismert szakértőket, és keretet biztosítunk arra, hogy többszáz érdeklődő jelenlétében egy kulturált vitában mondhassák el álláspontjukat. Atomvítáink az egyetemi élet sokat hivatkozott eseményei, melyre szinte kivétel nélkül többszörös a túljelentkezés. Rendszeresen szervezünk előadásokat továbbá egyéb, nem csak a jog területéről érkező, például közgazdaságtani, társadalomtudományi vagy éppen orvostudományi képzésen működő diákszervezetekkel közösen.

légisták közös ötletelést követően szavazással döntenek el. A szakkollégiumi bizottság feladata, hogy a megszavazott előadásokra előadókat keressenek. Csakúgy, mint az utóbbi egy évben, idén is számos izgalmas előadáson vehetnek részt a szakkollégisták, például etikett kurzuson, környezettudatossági előadáson. A vallásismereti alkalmak keretein belül olyan emberektől hallhatnak előadásokat, mint Köves Slomó, Hodász András stb. Azonban a szakkollégiumban nemcsak előadások, hanem kulturális programokon is részt vehet a hallgató, így múzeumokba, galériákba és különböző színházi előadásokra is elmehet egy jó társaságban. A szakkollégiumnak közösségépítő ereje van csakúgy, mint a presbitériumnak, mely közös programokat szervez a kollégiumi lakóknak. A presbitérium számos hagyományhoz köthető programot szervez, azonban a tagok frissülésével, mindig újabb és újabb ötletek kerülnek az asztalra. Hagyományok közé tartoznak a gólyahetek, a mikulásbál, karácsonyi vacsora, a tavaszi félévben pedig a farsang és a grill party.

A grill party az előző év végén (2019. május) egy külön szervezőbizottság munkájának volt köszönhető, ahol mind a presbitériumi tagok, mind a szakkollégisták közös egyetértésben tudtak dolgozni, és egy remek évszáró alkalmat létrehozni, melyet még a visszajáró régi lakók is élveztek.

A kollégiumban népszerűvé vált a #keddestenyolc címke, melyet a kollégium lakói minden hétfőn megkapnak egy e-mailben, mely a heti áhítatra invitál. Az áhítatok meghitt, családi légkörben zajlanak. A kollégiumban élő tehetséges diákok gitárral kísérik az énekeket, majd az áhítat végén, Péter pásztor bevezette a „Hogy vagy?-kört”, ahol számos mulatságos sztorit, nehezebb napokról való beszámolókat vagy épp kisebb sikerekről szóló történeteket hallgathattunk meg társainktól.

A Luther Otthon Szakkollégiummal tavaly áprilisban közösen szerveztük az I. Invenció Szakkollégiumi Konferenciát. Idén áprilisban folytatjuk...

Összegezve, a Luther Otthon (LOT) egy olyan hely, ahol bár néha eltűnik az internet, és el-
lepnék minket a poloskák, a társaság kárpótól,
mivel a nap végén az emberek segítenek egy-
másnak, rengeteg izgalmas és érdekesítő prog-
ramon vehetnek részt közösen, és a vallásukat is
elfogadó közösségben gyakorolhatjuk.

Bálint Sára
#lutherotthon.hu

Ahol egy Pietkong sem túl kegyes....

Kicsit több mint egy hónapja érkezünk meg kebelbarátommal („Ben”-nel) az Újvilágba, és azt kell mondanom, hogy ha már nem is annyira „új”, még mindig teljesen más világ. Az emberek megállnak a STOP táblánál, sós a tejföl, ha ráköszönsz egy idegenre az utcán, mosolyogva köszön vissza, és ha körül nézel, a legtöbb kereszt közvetlen közelében szívárványt is fogsz találni. Mi értelme is van teológiát tanulni egy olyan közegben, ami kulturálisan ennyire eltér a jövőbeli szolgálati terepüktől?

Aki ismer engem, és már volt latinórája is, az érti a cikk címét... Gondolhatnánk, egy magamfajta Pietkong (na jó, maradjunk a hivatalos dobozolásnál: „mérsékelt evangéliumi keresztény”) számára biztosan sok kihívást nyújt egy progresszív, a social justice-t az evangélium központjába helyező közösségben növekedni. Jól gondolnánk. Viszont ez nem jelenti azt, hogy a különböző teológiákból ne lenne mit tanulni, vagy azt, hogy ne lenne egyes Piet-

kongokat megszegényítő lelki élete az amerikai teológusoknak. Az itteniek hitének gyakorlati megélése az, ami motiválja az imádkozást és Bibliaolvasást, tüzessé teszi a prédikációkat, változatossá az áhítatokat, és ugyanez teszi igazán fontossá a társadalmi egyenlőséget és az elfogadást. Valahogy az egyetemi előadásoknak is teljesen más lendületet, hangsúlyokat ad a gyakorlatorientált hitélet, ami elképesztően izgalmassá teszi a hétköznapiakat – de számomra a legtöbbet mégis az emberi találkozások adják. Sokszor többet tanulok, amikor órák közötti futás alkalmával rám köszön egy hajléktalan, és többet kapok lelkileg istentisztelet után, amikor az egyházainkról kezdünk beszélgetni egy konzervatív lelkésszel. Ami engem elsősorban motivál, az az, hogy hogyan élnek meg az amerikai keresztények egy teljesen más élettérben az Istennel való kapcsolatukat? Ha választ kapok a kérdéseimre, ígérem megosztom veletek.

Riczinger Péter

Vélemények 2

Tapasztalataim alapján az embereknél kétféle reakció figyelhető meg, a pszichológia szó hallatán; nagyon lelkesek, érdeklődők, - mert például szeretnék magukat jobban megismerni, - vagy elutasítók, mert félnek, hogy valaki a „lelkükbe lát”.

Talán ezt hívják sors fintorának, de a tudományos lélektan viszonyát a hithez a fentebb említett példán keresztül tökéletesen le lehetne írni. Az utóbbi évtizedekben az idegtudományok fejlődésével a tudományos világban utat tört magának a neuropszichológia irányzata. Ez egy olyan világ a pszichológián belül, amely neuronok, molekulák szintjére lebontva igyekszik megfejtetni a létezés titkát; kiszámítható, mérhető, és jól leírható jelenségekkel dolgozik. A másik oldalon ott a megfoghatatlan; a személytől-személyig ható, gyakorlati munkában

jól érzékelhető finom lelki történések, amelyek a lélektan lényegi, s egyben misztikus jellegét adják (pl. az ember transzcendencia iránti vágya, vagy a tudat testen kívüli élményei, stb.).

Mindkét oldal összekapcsolható. A hit, - akár csak elménk, vagy tudatunk, - kontrollunkon kívülálló, misztikus, és rejtélyes. Ez nem fogalmak összemossa, hanem tény, egy olyan tudományos miliőben, ahol az idegtudomány kénytelen volt feltenni magának egy teológiai kérdést; van-e az embernek szabad akarata? A kérdés vége még egyelőre nyitott. De ha a tudomány a leírhatóság, és a hit a miszticizmus, akkor hol húzódik hit és lélektan határa?

Szarka Orsolya: *a Pázmány Péter Katolikus Egyetem harmadéves pszichológus hallgatója. A Melanchthon Szakkollégiumban ez a harmadik évem.*

Egy részeg ember jár körbe-körbe egy utcalámpa fényében a földet nézve. Egy másik ember meglátja, odamegy hozzá és megkérdi:

-Mit csinál maga?

-A kulcsaimat keresem, kiestek a zsebemből.

-Hol estek ki?

-Amarra- Mutat a részeg néhány méterre a sötétbe.

-De hát ha ott estek ki, miért itt keresi?

-Mert csak itt van elég fény ahhoz, hogy lássak! A tudomány és a hit kapcsolata nem volt zökkenőktől mentes. Az elmúlt évszázadok során számos alkalommal kerültek egymással összetűzésbe és alighanem kevés terület volt, ami olyan heves viták színtere lett volna, mint saját választott szakmám, a biológia.

Azon kérdésekre, hogy honnan származik az élet, hogyan jött létre az ember vagy, hogy él-e lélek a testünkben a biológia és a vallás egymásnak látszólag alapvetően ellentmondó, összeegyeztethetetlen válaszokat ad. Az ember hajlamos lehet azt gondolni, hogy ennyire szöges ellentétek közt lehetetlen megoldást találni így a hit és a tudomány kapcsolata mindenképpen csak konfliktus lehet.

Mindazonáltal én úgy gondolom, hogy ezt a látszólagos összeegyeztethetlenséget, a két oldal

közötti konfliktust legjobban a fenti vicc oldja föl, amely még egyetemi tanulmányaim első félévében hangzott el egy előadáson. A biológia, és általánosabban a tudomány a minket körülvevő fizikai világ leírásával foglalkozik, ott, ahol fény van, azaz lehetséges alkalmazni a lényegét adó tudományos módszertant. Ezzel szemben a hit alapvetően más kérdésekre és más módszerekkel keresi a választ. Hiszem, hogy ha mindnyájunknak sikerülne ezt fölismernünk, az véget vethetne a két oldal közt dúlól, alapvetően értelmetlen harcra.

Tarján Balázs: *2016 óta az Állatorvostudományi Egyetem biológia szakán tanul. Idén szeptembertől a Melanchthon Evangélikus Szakkollégium hallgatója*

Tartalom:

Megújult a Leckekönyv!.....	2. oldal.
A természettudományok és a teológia.....	3. oldal.
Miből fogunk élni?.....	4. oldal.
Áhitat.....	6. oldal.
Ateista filozófia.....	7. oldal.
Keresztény újjazdagok az ókorban.....	9. oldal.
Vélemények 1.....	11. oldal.
Rövid frigyem a Fake News-al.....	13. oldal.
JÖSz.....	14. oldal.
Luther Evangélikus Diákotthon és Szak kollégium.....	15. oldal.
Ahol egy Pietkong sem túl kegyes.....	17. oldal.
Vélemények 2.....	19. oldal.

Szerkesztőség:

Bálint Sára	Riczinger Péter
Béres Tamás	Szabó Róbert
Dobri Eszter	Szarka Orsolya
Fazekas Bence	Szikra Benedek (Főszerkesztő)
Juhász Zoltán András	Tarján Balázs
Réz-Nagy Zoltán	Tiborcz Dániel

7	8 Taizé-est	9	10 Sportnap	11	12	13
14	15 Open Mic	16	17 Köszeghy Miklós beszélgetése Tóth Krisztinával	18 Tanulmányi kirándulás	19 Tanulmányi kirándulás	20 Tanulmányi kirándulás
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	November 1	2	3
4	5	6	7 Köszeghy Miklós beszélgetése Háy Jánossal	8	9	10
11	12	13 Nyílt nap	14 Márton-napi libavacsora	15	16	17

Bölcsesség, ész,
tudomány és író toll:
úgy kell, hogy ezek
regnálják a világot.

–Luther Márton

